

Mestna občina Celje
Komisija Mladi za Celje

PROBLEMATIKA ODRAŠČANJA UČENCEV 8. IN 9. RAZREDA NAŠE ŠOLE

Raziskovalna naloga

Avtorji:

Manca Lenart,
Saša Kramar,
Sebastjan Tkavc,
vsi 9. razred

Mentorica:

Marjeta Gradišnik Mirt,
pred. učiteljica

Celje, marec 2013

OSNOVNA ŠOLA LJUBEČNA

**PROBLEMATIKA ODRAŠČANJA UČENCEV 8. IN 9.
RAZREDA NAŠE ŠOLE**

Avtorji:
Manca Lenart,
Saša Kramar,
Sebastjan Tkavc,
vsi 9. razred

Mentorica:
Marjeta Gradišnik Mirt,
pred. učiteljica

Lektorica: Damjana Hrovat

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2013

Kazalo

POVZETEK.....	5
1 UVOD.....	6
1.1 NAMEN NALOGE	6
1.2 HIPOTEZE.....	6
1.3 METODE DE LA.....	7
2 TEORETIČNE OSNOVE	7
2.1 ODRAŠČANJE IN PUBERTETA ¹	7
2.2 SPLETNA STRAN »TO SEM JAZ« ²	8
2.3 OTROŠKI PARLAMENT ³	9
3 PROBLEMI ODRAŠČANJA UČENCEV 8. IN 9. RAZREDA NAŠE ŠOLE	10
3.1 ANALIZA PRVE ANKETE IZ MESECA OKTOBRA	10
3.1.1 POGOSTOST POJAVLJANJA IZBRANIH TEŽAV MED ODRAŠČANJEM OMOŠOLCEV IN DEVETOŠOLCEV	10
3.1.2 ZMOŽNOST PREMAGOVANJA SLABIH NAVAD MED ANKETIRANIMI	13
3.1.3 NAČINI REŠEVANJA PROBLEMOV MED ODRAŠČANJEM	16
3.1.4 KJE POIŠČEMO POMOČ, ČE PROBLEMA NE ZNAMO REŠITI SAMI	17
3.1.5 ODNOS ANKETIRANIH DO POGOSTOSTI POJAVLJANJA PROBLEMOV	19
3.2 ANALIZA SPLETNE ANKETE	21
3.2.1 ŠTEVILO ANKETIRANCEV GLEDE NA SPOL.....	21
3.2.1 ŠTEVILO ANKETIRANIH GLEDE NA RAZRED.....	21
3.2.2 POGOSTOST POJAVLJANJA TEŽAV MED ODRAŠČANJEM PRI DRUGEM ANKETIRANJU.....	22
3.2.3 RAZŠIRJENOST SLABIH NAVAD MED UČENCI PRI DRUGEM ANKETIRANJU ...	26
3.2.4 NAJPOGOSTEJŠI PROBLEMI UČENCEV GLEDE NA SPOL PRI DRUGEM ANKETIRANJU	27
3.2.5 NAJPOGOSTEJŠE SLABE NAVADE UČENCEV GLEDE NA SPOL PRI DRUGEM ANKETIRANJU.....	29
4 DISKUSIJA	31
5 POTRDITEV HIPOTEZ	33
6 ZAKLJUČEK.....	34
7 VIRI	35
8 PRILOGE	36
8.1 Priloga 1	36

Kazalo tabel in grafov

Tabela 1: Ocena učencev o problematiki, ki jih pesti med odraščanjem.	11
Tabela 2: Slabe navade anketirancev.....	14
Tabela 3: Reševanje in prepoznavanje problemov odraščanja	16
Tabela 4: Kje anketiranci poiščejo pomoč	18
Tabela 5: Primerjava števila anketiranih, ki verjame oz. ne verjame, da imajo vsi ljudje probleme in da se ljudje ločimo le po načinu reševanja problemov.	19
Tabela 6: Odstotek anketirancev spletne ankete glede na spol	21
Tabela 7: Odstotek anketiranih učencev po oddelkih (n = 88)	22
Tabela 8: Problemi odraščanja, ki so jih izrazili učenci v spletni anketi.....	23
Tabela 9: Slabe razvade – spletna anketa.....	26
Graf 1: Pogostost pojavljanja problemov odraščanja	13
Graf 2: Slabe navade	15
Graf 3: Reševanje problemov	17
Graf 4: Pomoč pri reševanju problemov.....	18
Graf 5: Odnos anketirancev do problemov odraščanja	19
Graf 6: Odnos anketirancev do problemov odraščanja glede na spol.....	20
Graf 7: Odstotek anketirancev spletne ankete glede na spol.....	21
Graf 8: Odstotek anketiranih učencev po oddelkih (n = 88).....	22
Graf 9: Problemi odraščanja, ki so jih izrazili učenci v spletni anketi.	25
Graf 10: Slabe navade – spletna anketa	27
Graf 11: Težave pri odraščanju glede na spol – fantje.....	28
Graf 12: Težave pri odraščanju glede na spol – dekleta	29
Graf 13: Slabe navade glede na spol – fantje.....	30
Graf 14: Slabe navade glede na spol – dekleta	30

POVZETEK

Mladi se v času svojega odraščanja spopadamo z različnimi problemi, ki jih mnogi težko prepoznajo, kaj šele, da bi jih znali suvereno reševati. Tema otroškega parlamenta 2012/13 je Odraščanje. To je eno najlepših in brezskrbnih obdobj našega življenja, vendar ne brez najrazličnejših težav, ki se jih moramo naučiti prepoznati in razreševati sami ali ob pomoči zaupanja vredne osebe. V naši raziskovalni nalogi smo ugotavljali, s kakšnimi problemi se srečujejo anketirani učenci 8. in 9. razreda naše šole. Zanimalo nas je, ali se problematika odraščanja fantov močno razlikuje od problematike deklet. Želeli smo ugotoviti, katerim razvadam se anketirani učenci težko upirajo, na kakšen način rešujejo svoje težave, kdo jim pri tem največkrat stoji ob strani in kako dojemajo probleme odraščanja. Spoznali smo, da so problemi, ki jih imajo anketirani učenci pri odraščanju številni in raznoliki, večinoma pa se pojavljajo občasno. Med nekaterimi problemi in slabimi navadami fantov in deklet so se pri analizi ankete pokazale razlike. Največ anketiranih se pri reševanju svojih težav po pomoč zateče k staršem in prijateljem. Večina jih meni, da imamo probleme vsi ljudje, razlikujemo se le po tem, kako uspešno jih rešujemo.

1 UVOD

Ko se s starejšimi ljudmi mladi pogovarjamo o odraščanju, se razgovor z njimi pogosto začne takole: »Ko smo bili mi mladi, res nismo imeli veliko, ampak mladost je bila pa čudovita. Mi smo znali živeti in se družiti.« Pogosto sledi opis vseh čudovitih mladostnih doživljajev, kjer vsak poudari, da ni bilo televizije, telefonov, kaj šele računalnikov. Tudi danes se imamo mladi lepo in nam se zdi naše odraščanje povsem v redu. Vprašanje, ki se nam poraja, je, ali je vdor vseh sodobnih tehničnih sredstev res tako spremenil našo mladost, da se lahko zaradi tega pojavijo problemi v odraščanju.

Strokovnjaki, ki se ukvarjajo s pomočjo mladim v fazi odraščanja, se strinjajo, da se današnji čas hitro spreminja in da je odraščanje zato bistveno drugačno kot pred desetimi ali dvajsetimi leti. Na vsakem koraku se srečujemo z brezmejno tekmovalnostjo v družbi. Raziskave potrjujejo, da prevelik vdor tehnologije v razvoju otroka spremeni pravilen način odraščanja. (Vir: <http://www.varniinternet.si/nasveti/nasveti-za-starse/513-ali-zaradi-tehnologije-otroci-res-odrascajo-hitreje>)

1.1 NAMEN NALOGE

Mladostniki se v fazi odraščanja spoprijemajo z različnimi težavami. Naša naloga je, da ugotovimo, s kakšnimi težavami se spopadajo starejši učenci naše šole, ki so že v obdobju pubertete. Znano je, da ravno obdobje pubertete prinaša različna nesoglasja s starši in učitelji, težave pri učenju, težave s pomanjkljivo samopodobo in samozavestjo. Tako smo se odločili, da med učenci 8. in 9. razredov izvedemo anketo, s pomočjo katere bomo odgovorili na zastavljena vprašanja. V tem šolskem letu šolski parlament obravnava temo Odraščanje. Tudi to je bil eden od razlogov za temo naše naloge.

1.2 HIPOTEZE

Pri svojem raziskovalnem delu smo imeli pet hipotez:

- s pogostimi težavami odraščanja se srečuje več kot 50 % anketirancev;
- med spoloma so razlike glede težav v odraščanju;
- anketiranci ocenjujejo, da večinoma nimajo slabih navad, kot so kajenje, alkohol, lenoba, izostajanje od pouka, odvisnost od računalnika in iger na srečo;
- večina anketirancev se v primeru težav obrne na starše;

- večina anketirancev meni, da imamo vsi ljudje probleme, vendar se ločimo po tem, kako uspešno jih rešujemo.

1.3 METODE DELA

Da bi ugotovili skladnost hipotez z dejanskim stanjem, smo se odločili, da kot metodo raziskovanja izberemo anketiranje učencev 8. in 9. razreda. Učence 8. in 9. razreda smo izbrali zato, ker so pri tej skupini težave v odraščanju najbolj izrazite.

Prvo anketiranje smo izvedli v mesecu oktobru, drugo anketiranje pa v januarju. Prva anketa je bila pisna preko anketnega vprašalnika, druga anketa pa je bila spletna. Anketiranju je sledila analiza anketnih vprašalnikov, urejevanje dobljenih rezultatov v tabele in grafe ter analiza pridobljenih podatkov. Na koncu smo primerjali ugotovitve s hipotezami.

2 TEORETIČNE OSNOVE

V uvodu raziskovalne naloge smo zbrali nekaj teoretičnih izhodišč za boljše razumevanje problematike, ki jo obravnavamo v raziskovalni nalogi.

2.1 ODRAŠČANJE IN PUBERTETA¹

Puberteta in odraščanje je daljše obdobje, ko se otrok začne razvijati v odraslo osebo. Dekleta pridejo prej v obdobje pubertete kot fantje. Puberteta se razlikuje med spoloma, npr. punce dobijo svojo prvo menstruacijo, fantje pa začnejo mutirati. Pri fantih se puberteta začne med štirinajstim in šestnajstim letom in traja približno do dvajsetega leta. Pri dekletih pa se začne že med desetim in štirinajstim letom in traja do dvajsetega leta. Najstniki jo doživljajo na različne načine, kot so fizične spremembe, osamosvajanje, hitro spreminjanje razpoloženja in drugačno dožemanje sveta.

Ni redkost, da se mladostniki v obdobju pubertete znajdejo v težavah, ki so posledica velikih čustvenih sprememb v obdobju pubertete. Pogosto lahko poiščejo pomoč tudi sami. Ena izmed takšnih oblik samopomoči je spletna stran To sem Jaz. Praviloma se jim pri iskanju pomoči pridružijo tudi starši. Včasih se zgodi, da starši želijo pomagati, a se njihovi postopki in ukrepi ne izkažejo za uspešne, saj so se okoliščine, v katerih odrašča današnja mladina, zelo spremenile. Napetost se stopnjuje, stiska mladih in staršev se veča. V skrajnih primerih mladi vidijo tudi umik v smrt kot izhod iz stiske. Takrat je nujno poiskati strokovno pomoč. Strokovno pomoč lahko učenci s težavami v odraščanju poiščejo tudi pri strokovnih delavcih v šoli in pri učiteljih. Pomembno je, da osebi, ki jim pomaga pri premagovanju težav,

brezpogojno zaupajo. Strokovni delavci se zavedajo, da je zaupnost temeljno pravilo pri nujenju pomoči mladostniku. Informacije, ki so zaupane svetovalnemu delavcu, učitelju ali kateremu od terapevtov, so zaupne in so last posameznika. S pravim nasvetom, ustreznimi besedami spodbude ali tolažbe se lahko sčasoma mladostniki rešijo težav, ki so povezane z odraščanjem.

2.2 SPLETNA STRAN »TO SEM JAZ«²

Spletna stran »To sem jaz« slovenskim mladostnikom omogoča javen, brezplačen, anonimen in preprost dostop do strokovnega nasveta. Na njej lahko najdemo različne članke, forume oz. vprašanja, ki jih najstniki postavijo strokovnjakom ali svojim vrstnikom, ki nanje odgovorijo. Za nekatere mladostnike je ta spletna stran dovolj, da ne potrebujejo dodatne strokovne pomoči. Tudi na naši šoli pogosto obiskujemo to spletno stran, na kateri iščemo odgovore na svoja vprašanja.

Preventivni program »To sem jaz« je največji in najstarejši svetovalni portal za mlade v Sloveniji. Program promocije duševnega zdravja že od leta 2001 izvaja Zavod za zdravstveno varstvo Celje ob podpori Ministrstva za zdravje. Njihov namen je pozitivna samopodoba mladostnika, ki v pomembni meri določa posameznikovo zadovoljstvo z življenjem, njegovo srečo ter ščiti telesno in duševno zdravje.

Brez napotnic in čakalnih vrst mladostniki dostopajo do 50 strokovnjakov: zdravnikov različnih specializacij, psihologov, socialnih pedagogov, socialnih delavcev in drugih svetovalcev. Vsi strokovnjaki so prostovoljci iz različnih organizacij. V enajstih letih so mladostnikom odgovorili na več kot 25.500 vprašanj, povezanih z dilemami in problemi odraščanja. Uporabniki svetovalnice so večinoma stari od 13 do 18 let. Program je prejemnik petih domačih in mednarodnih nagrad.

-
- 1 Brošura Odraščanje. Obdobje, ko iz otroka postopoma dozoriš v odraslo osebo. 2012. <http://img.ivz.si/janez/2012-5342.pdf>, 9. 12. 2012
 - 2 Zavod za zdravstveno varstvo Celje, preventivni program To sem jaz. 2012. <http://www.zzv-ce.si/preventivni-program-sem-jaz>, 9. 12. 2012

2.3 OTROŠKI PARLAMENT³

Na naši šoli imamo vsako šolsko leto šolski parlament. To je program vzgoje otrok in mladostnikov za demokracijo. Izvaja se po vseh šolah v Sloveniji. Spodbuja otroke k izražanju svojega mnenja o vprašanih. V otroškem parlamentu sodelujejo osnovnošolci. Otroški parlament deluje v obliki zasedanj, ki omogočijo sodelovanje vsem osnovnošolcem. Letošnja tema šolskega parlamenta je Odraščanje.

Vsak razred se je pri razredni uri pogovarjal o tej temi. V času odraščanja se otroci soočamo z različnimi težavami, kot so spreminjanje razpoloženj, slaba samopodoba, fizične spremembe ... Skozi desetletja se je odraščanje bistveno spremenilo. Spremenile so se družbene norme, spopadamo se z revščino, spreminja se odnos do intimnosti in tudi vdor v našo lastno intimnost in osiromašenost otrok zaradi prežgodnjega in nenadzorovanega vdora tehnologije. Zaradi teh naravnih in kritičnih sprememb smo otroci izbrali to temo na šolskem parlamentu.

V oddelčnih skupnostih 9. razreda smo v sklopu otroškega parlamenta pripravili anketni vprašalnik za učence 8. in 9. razreda, s pomočjo katerega bi ugotovili, kateri so glavni problemi mladih v času odraščanja in kako jih rešujejo. Problematike odraščanja smo se lotili z raziskovalnim pristopom. Vsaka oddelčna skupnost pripravi konkretne aktivnosti, s katerimi obogati delo otroškega parlamenta. Ta raziskovalna naloga je naš prispevek k letošnji temi otroškega parlamenta.

3 Zveza prijateljev mladine Slovenija, Otroški parlament, 2012.
<http://www.zpms.si/programi/otroski-parlament/> 9.12. 2012

3 PROBLEMI ODRAŠČANJA UČENCEV 8. IN 9. RAZREDA NAŠE ŠOLE

Odraščanje otrok v današnjem svetu je povsem drugačno od odraščanja v času otroštva naših staršev, babic in dedkov. Moderna tehnologija, spremembe v komunikaciji in svetovana globalizacija so povsem spremenili naše otroštvo. Zaradi tega smo želeli ugotoviti, katere probleme odraščanja čutijo in pri sebi zaznavajo naši anketiranci. Zanimalo nas je, kako zaznane probleme rešujejo. Želeli smo izvedeti, katere slabe navade nas danes omejujejo pri razvoju v samozavestne in odgovorne mladostnike in kako mladostniki gledajo na pojavljanje in reševanje problemov odraščanja.

Za namen preučevanja problematike odraščanja smo že v mesecu septembru sestavili pisno anketo za učence 8. in 9. razreda, ki so jo izpolnjevali na začetku oktobra pri razredni uri. Ker je bila podana množica različnih odgovorov, je analiza ankete trajala vse do decembra. Iz odgovorov smo ugotovili, da naši vrstniki skoraj nimajo težav z odraščanjem, ki smo jih predvidevali. To se nam je zdelo dobro, toda nerealno. Zato smo se odločili, da iste učence anketiramo še enkrat v mesecu januarju, ko se obremenitve učencev zelo povečajo, z njimi pa tudi raznovrstne težave. Ker je z urejanjem podatkov iz ankete zelo veliko dela, smo se odločili za drugo anketiranje pripraviti spletno anketo, katere analiza poteka s pomočjo računalniških programov in je zato hitrejša.

V poglavju 3.1 bo predstavljena analiza prvega anketiranja učencev, v poglavju 3.2 pa analiza drugega anketiranja učencev.

3.1 ANALIZA PRVE ANKETE IZ MESECA OKTOBRA

Anketa je bila sestavljena iz petih sklopov vprašanj, ki jih nameravamo analizirati v naslednjih podpoglavjih. V prvo anketiranje je bilo vključenih 90 učencev 8. in 9. razreda.

3.1.1 POGOSTOST POJAVLJANJA IZBRANIH TEŽAV MED ODRAŠČANJEM OMOŠOLCEV IN DEVETOŠOLCEV

Anketiranim učencem smo v prvem vprašanju podali sledeča navodila:

»Oceni z lestvico od 1 do 3, v kolikšni meri se srečuješ z naštetimi težavami odraščanja. 1 pomeni zelo pogosto, 2 pomeni občasno, 3 pa nikoli.«

V tabeli s točkami od A do K smo zbrali najpogostejše težave, ki pestijo mladostnike pri odraščanju. Anketiranci so prebrali posamezne trditve in s številkami od 1 do 3 ocenili stopnjo svoje težave.

Tabela 1: Ocena učencev o problematiki, ki jih pesti med odraščanjem.

	RAZRED	M	8. razred		9. razred		skupaj		skupaj	
			F	D	F	D	F	D	vsi	%
A	Imam slab odnos s starši.	1	0	1	3	1	3	2	5	6
		2	10	12	13	11	23	23	46	51
		3	10	12	9	8	19	20	39	43
B	Imam slab odnos s sošolci in vrstniki.	1	0	0	1	0	1	0	1	1
		2	10	9	7	5	17	14	31	34
		3	10	16	17	15	27	31	58	65
C	V šoli imam problem s slabimi ocenami.	1	0	1	1	2	1	3	4	4
		2	8	13	8	7	16	20	36	40
		3	12	11	16	11	28	22	50	56
Č	Moj trud večkrat ni poplačan, zato sem se nehal/-a truditi.	1	0	0	2	2	2	2	4	4
		2	5	5	7	3	12	8	20	22
		3	15	20	16	15	31	35	66	74
D	Imam slabo samopodobo, ne zaupam vase in v svoje sposobnosti.	1	0	1	1	2	1	3	4	4
		2	11	12	5	12	16	24	40	44
		3	9	12	19	6	28	18	46	52
E	Izogibam se odgovornosti v šoli in izven nje.	1	0	0	0	1	0	1	1	1
		2	6	6	13	6	19	12	31	34
		3	14	19	12	13	26	32	58	65
F	Ne vem, kaj hočem, nimam cilja.	1	1	2	2	3	3	5	8	9
		2	4	11	7	7	11	18	29	32
		3	15	12	16	10	31	22	53	59
G	Ne znam se vključiti v skupino vrstnikov, zdi se mi da nisem priljubljen.	1	0	1	0	3	0	4	4	4
		2	7	10	6	5	13	15	28	31
		3	13	14	19	12	32	26	58	65
H	Večkrat ne vidim izhoda iz problema	1	2	0	2	2	4	2	6	7
		2	8	13	9	8	17	21	38	42
		3	10	12	14	10	24	22	46	51
I	Zdi se mi, da me nihče ne razume in da je ves svet proti meni.	1	1	1	2	4	3	5	8	9
		2	7	11	5	6	12	17	29	32
		3	12	13	18	10	30	23	53	59
J	Nimam dovolj poguma za nove izzive.	1	2	0	0	3	2	3	5	6
		2	9	11	9	6	18	17	35	39
		3	9	14	16	11	25	25	50	55
K	Ne znam prenesti neuspehov, porazov.	1	2	3	5	1	7	4	11	12
		2	8	11	8	9	16	20	36	40
		3	10	11	12	10	22	21	43	48
L	Nenehno sem pod stresom, ker si ne znam razporediti časa.	1	0	0	1	1	1	1	2	2
		2	11	14	8	10	19	24	45	48
		3	9	11	16	9	25	20	45	50
M	Imam slabe odnose s posameznimi učitelji.	1	1	0	2	0	3	0	3	3
		2	10	4	13	7	23	11	34	38
		3	9	21	10	13	19	34	53	59

Legenda: M = možnosti, 1 – zelo pogosto, 2 – občasno, 3 – nikoli; F – fantje, D – dekleta

Kasneje smo prešteli vse odgovore učencev 8. in 9. razreda in jih uredili v tabeli 1. V drugem stolpcu tabele so napisane možne težave, ki lahko med odraščanjem spremljajo anketirance. V tretjem stolpcu so pod oznako M navedeni možni

odgovori. Izbrana številka 1 pomeni, da se učenec zelo pogosto srečuje z njo, številka 2 pomeni, da se težave pojavijo občasno, številka 3 pa pomeni, da teh težav učenec nima nikoli. V četrtem in petem stolpcu tabele 1 so zbrani odgovori anketirancev ločeno po razredih in spolu, v petem stolpcu je seštevek vseh odgovorov ločen po spolu, v šestem stolpcu pa je seštevek in odstotek posameznih odgovorov.

Iz tabele lahko razberemo, da se izbrane težave odraščanja pri anketirancih v majhni meri pojavljajo pogosto. Med težavami pri odraščanju, ki se pri anketirancih pojavljajo pogosto, si po padajočih odstotkih sledijo spodaj našteje težave.

- Največje število anketiranih, to je 12 %, je navedlo kot težavo, da ne znajo prenašati neuspehov in porazov. Ta težava je veliko izrazitejša pri fantih, vendar jo imajo tudi dekleta.
- 9 % anketiranih ima pogosto težave s tem, da se jim zdi, da jih nihče ne razume in da nimajo ciljev. V obeh primerih so to težavo večkrat izpostavila dekleta.
- 7 % anketiranih pogosto ne vidi izhoda iz težav, ki jih imajo. To težavo je izpostavilo več fantov kot deklet.
- 6 % anketiranih ima pogosto slabe odnose s starši. Enak delež učencev meni, da pogosto nima poguma za nove izzive v življenju. Slabši odnos s starši imajo pogosteje dekleta kot fantje. Enako velja za pogum za nove izzive.
- 4 % anketiranih meni, da imajo pogosto slabe ocene, da se jim zdi, da njihov trud ni poplačan, da imajo slabo samopodobo in da se težko vključujejo v skupine.
- 3 % anketiranih ima pogosto slabe odnose s posameznimi učitelji, v vseh primerih so to fantje.
- 2 % anketiranih ima pogosto težave s stresom. Tovrstno težavo ima enak delež deklet in fantov.
- En odstotek anketiranih ima pogosto slab odnos s sošolci in težave z izogibanjem obveznostim. Prvo težavo ima en fant, drugo pa eno dekle.

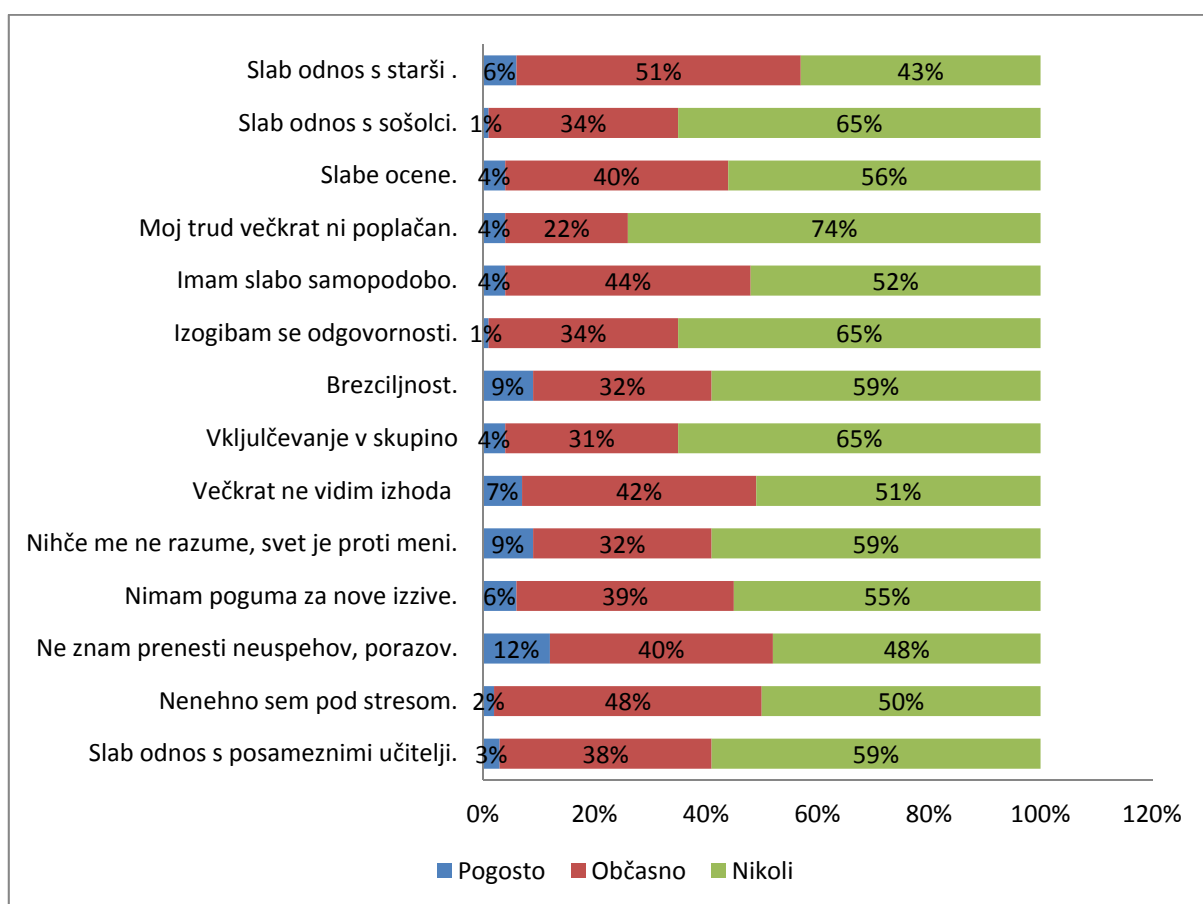
Med težavami pri odraščanju, ki se pri anketirancih pojavijo občasno, si po padajočih odstotkih sledijo naslednje:

- slab odnos s starši (51 %), enako število fantov in deklet;
- izpostavljenost stresu (48 %), več deklet kot fantov;
- slaba samopodoba (44 %), več deklet kot fantov;
- ne vidijo izhoda iz težav (42 %), več deklet kot fantov;
- ne zna prenašati porazov (40 %), več deklet kot fantov;
- nima poguma za nove izzive (39 %), približno enako število fantov in deklet;
- ima slab odnos z učitelji (38 %), več fantov kot deklet;

- ima slab odnos s sošolci (34 %), več fantov kot deklet;
- se izogiba obveznostim (34 %), več fantov kot deklet;
- je brez cilja (32 %), več deklet kot fantov;
- zdi se jim, da jih nihče ne razume (32 %), več deklet kot fantov;
- ima težave pri vključevanju v skupino (31 %), več deklet kot fantov;
- se jim zdi, da njihov trud ni poplačan (22 %), več fantov kot deklet.

Pogostost pojavljanja izbranih težav pri odraščanju smo prikazali v grafu 1.

Graf 1: Pogostost pojavljanja problemov odraščanja

3.1.2 ZMOŽNOST PREMAGOVANJA SLABIH NAVAD MED ANKETIRANIMI

Anketiranim učencem smo v drugem vprašanju podali naslednja navodila:

»Oceni z lestvico od 1 do 3, v kolikšni meri trditev drži: **Nisem dovolj močan, da bi premagal svoje slabe navade.** 1 pomeni zelo pogosto, 2 pomeni občasno, 3 pa nikoli.«

V tabeli s točkami od A do F smo zbrali najpogostejše slabe navade, ki se pojavljajo med mladostniki. Anketiranci so jih prebrali in jih nato ocenili z lestvico od 1 do 3.

Ko smo prešteli vse odgovore anketirancev, smo jih uredili v tabelo (tabela 2). V drugem stolpcu so navedene najpogostejše slabe navade. V tretjem stolpcu so pod oznako M navedeni možni odgovori. V četrtem in petem stolpcu so anketiranci ločeni po razredu in spolu. V šestem in sedmem pa so seštevki vseh odgovorov anketirancev in odstotek posameznih odgovorov. Številka 1 pomeni, da je ta navada pri anketiranem učencu zelo pogosta, številka 2 pomeni, da se ta navada pojavlja občasno, številka 3 pa pomeni da te slabe navade nima nikoli.

Tabela 2: Slabe navade anketirancev

	Razred:	8.razred			9.razred		skupaj		skupaj	
		Spol:	M	F	D	F	D	F	D	vsi
A	izostajanje od pouka	1	0	0	2	1	2	1	3	3
		2	0	0	2	1	2	1	3	3
		3	20	25	21	18	41	43	84	94
B	kajenje	1	0	0	2	0	2	0	2	2
		2	0	0	2	0	2	0	2	2
		3	20	25	21	20	41	45	86	96
C	poseganje po alkoholnih pijačah	1	0	0	0	0	0	0	0	0
		2	0	0	4	1	4	1	5	6
		3	20	25	21	19	41	44	85	94
Č	lenoba	1	3	2	1	3	4	5	9	10
		2	9	16	14	11	23	27	55	61
		3	8	7	10	6	18	13	31	29
D	odvisnost od računalnika	1	3	2	3	2	6	4	10	11
		2	6	12	10	10	16	22	38	42
		3	11	11	12	8	23	19	42	47
E	igre na srečo	1	1	1	1	0	2	1	3	3
		2	0	1	2	0	2	1	3	3
		3	19	23	22	20	41	43	84	94
F	slaba družba	1	0	0	0	0	0	0	0	0
		2	3	1	3	2	6	3	9	10
		3	17	24	22	18	39	42	81	90

Legenda: M – možnosti izbire: 1 – zelo pogosto, 2 – občasno, 3 – nikoli; F – fantje, D – dekleta

Iz tabele lahko razberemo, da se izbrane slabe navade od A do F kot zelo pogoste pri anketiranih pojavljajo v manjšem odstotku, razen v dveh primerih, kjer je ta odstotek precej večji.

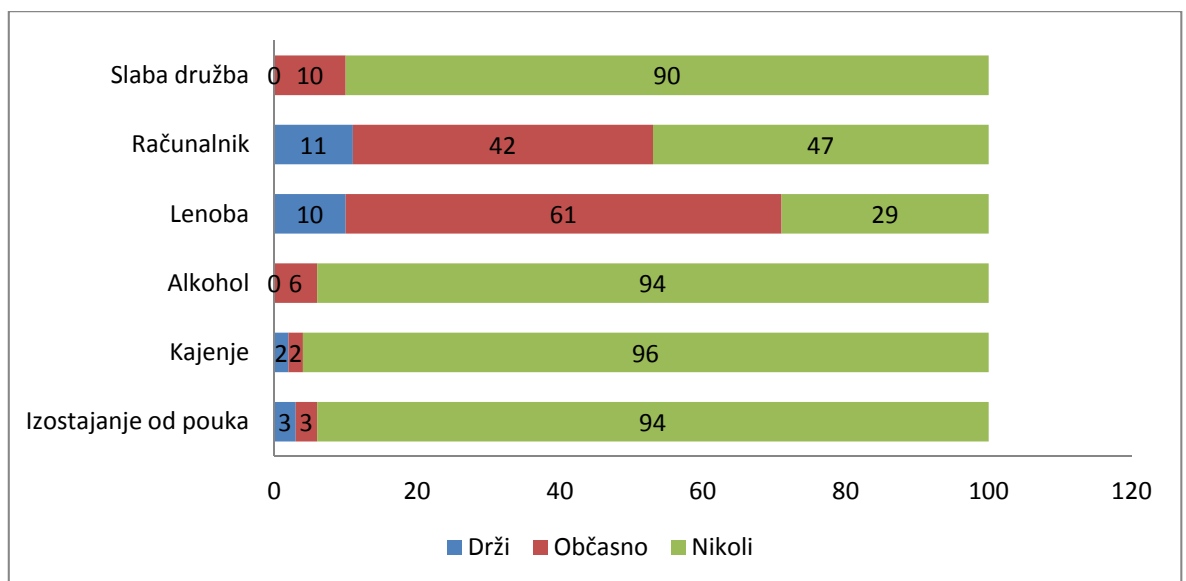
- Kot najpogostejša slaba navada anketirancev, ki jo ima 11 % anketiranih, je bila izbrana odvisnost od računalnika. Ta težava je bolj izrazita pri fantih kot pri dekletih.
- Druga najpogostejša slaba navada anketirancev je lenoba, ki naj bi jo imelo 10 % učencev, ki so sodelovali v anketi. Ta slaba navada se malce pogosteje redno pojavlja pri dekletih kot pri fantih.

- 3 % anketirancev pogosto izostaja od pouka. Takšna razvada je v večji meri značilna za fante in manj za dekleta.
- 2 % anketirancev zelo pogosto kadi. Ta odgovor so izbrali samo fantje. Slaba družba in poseganje po alkoholnih pijačah nista zelo pogosti slabi navadi pri nobenem anketiranem učencu.

Med slabimi navadami pri odraščanju, ki se pri anketirancih pojavljajo občasno, si po padajočih odstotkih sledijo naslednje:

- lenoba (61 %), več deklet kot fantov;
- uporaba računalnika (42 %), več deklet kot fantov;
- slaba družba (10 %), več fantov kot deklet;
- poseganje po alkoholnih pijačah (6 %), več fantov kot deklet;
- izostajanje od pouka (3 %), več fantov kot deklet;
- kajenje (2 %), več fantov kot deklet.

Graf 2: Slabe navade

3.1.3 NAČINI REŠEVANJA PROBLEMOV MED ODRAŠČANJEM

Anketiranim učencem smo v tretjem vprašanju podali naslednja navodila: »Pri naslednjih trditvah obkroži odgovor, ki ustreza tvoji presoji. 1 – DRŽI, 2 – OBČASNO, 3 – NIKOLI.«

V tabeli s točkami od A do Č smo podali načine reševanja in prepoznavanja problemov odraščanja. Anketiranci so prebrali primere in z lestvico od 1 do 3 ocenili, kako jih prepoznajo in rešujejo.

Kasneje smo vse odgovore prešteli in jih uredili v tabelo. V drugem stolpcu so navedeni načini reševanja problemov. V tretjem stolpcu so pod oznako M navedeni možni odgovori. V četrtem in petem stolpcu so anketiranci ločeni po spolu in razredu. V šestem in sedmem pa so seštevki vseh anketirancev in seštevki vseh anketirancev v odstotkih. Izbrana številka 1 pomeni, da trditev drži, številka 2 pomeni da občasno, številka 3 pa da nikoli.

Tabela 3: Reševanje in prepoznavanje problemov odraščanja

	Ko naletim na problem,	M	8.		9.		skupaj		skupaj	%
			F	D	F	D	F	D		
A	ga takoj prepoznam.	1	4	11	15	3	19	14	33	37
		2	16	13	10	15	26	28	54	60
		3	0	1	0	2	0	3	3	3
B	se potuhnem in čakam, da se bo problem rešil sam.	1	3	0	1	1	4	1	5	6
		2	4	9	9	8	13	17	30	33
		3	13	16	15	11	28	27	55	61
C	se o problemu odkrito pogovorim z osebo, ki ji zaupam.	1	5	13	11	13	16	26	42	47
		2	12	8	8	7	20	25	35	39
		3	3	4	6	0	9	4	13	14
Č	problem rešujem vedno sam/sama.	1	2	4	8	2	10	6	16	18
		2	12	15	15	15	27	30	57	63
		3	6	6	2	3	8	9	17	19

Legenda: M – možnosti izbire: 1 – drži, 2 – občasno, 3 – nikoli; F – fantje, D – dekleta

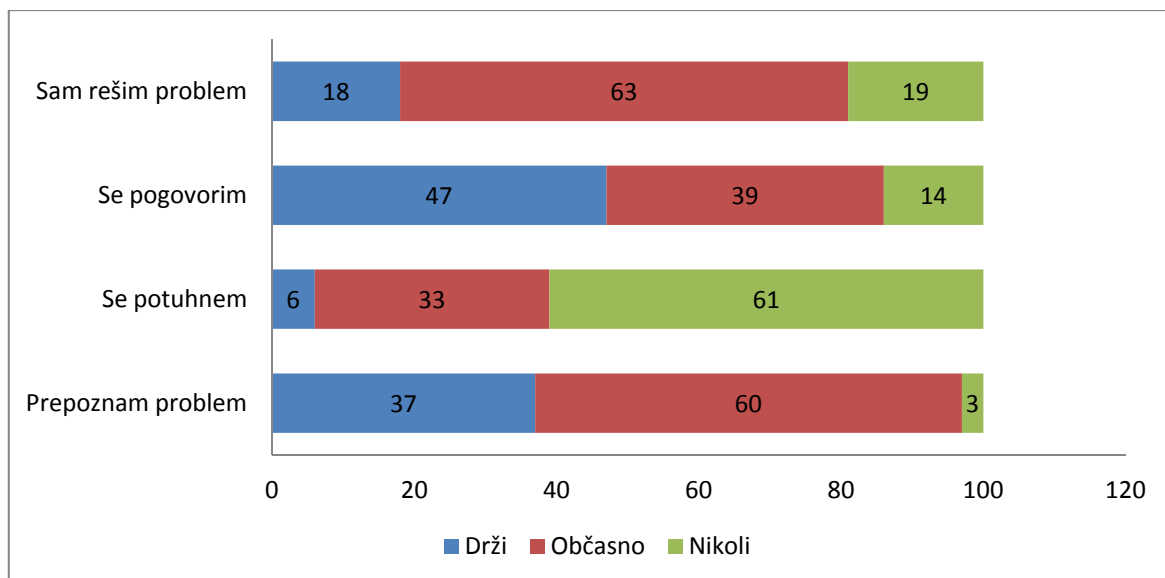
Iz tabele 3 in grafa 3 lahko razberemo, kako anketirani učenci rešujejo svoje težave, ko naletijo nanje.

- 37 % anketiranih problem, ki ga ima, takoj prepozna, 60 % prepozna lasten problem le občasno, 6 % učencev svojih problemov nikoli ne zazna samostojno.
- 18 % anketiranih vedno samostojno rešuje težave, 63 % težave rešuje samostojno le občasno, 19 % učencev težav nikoli ne rešuje samostojno.
- 47 % anketiranih se o svoji težavi z nekom pogovori, 39 % se o težavi pogovarja le občasno, 14 % pa se o svojih težavi nikoli ne pogovarja.

- Le 6 % učencev se ob svojih problemih vedno zgolj potuhne, 33 % občasno, 61 % nikoli.

Kakšen je odziv anketiranih na njihove probleme, je prikazano v grafu 3.

Graf 3: Reševanje problemov

3.1.4 KJE POIŠČEMO POMOČ, ČE PROBLEMA NE ZNAMO REŠITI SAMI

V četrtem vprašanju ankete nas je zanimalo, kje anketirani učenci poiščejo nasvete in pomoč, kadar imajo težave. Vprašanje, ki smo jim ga postavili, se je glasilo: »Kje poiščeš pomoč, če problema ne znaš rešiti sam?«

Možni odgovori so bili naslednji:

- pri najboljšem prijatelju,
- pri starših,
- pri sorodnikih,
- pri razredniku ali učitelju, ki mu zaupaš,
- v svetovalni službi na matični šoli,
- s pomočjo strokovne literature,
- v strokovni ustanovi izven šole,
- drugje: _____.

Anketirani učenci so izbrali enega ali več odgovorov. Analizo podatkov tega anketnega vprašanja smo uredili v tabeli 4. Izbrane odgovore smo v prvem stolpcu označili s črkami od a do h. Sledijo odgovori anketiranih učencev 8. in 9. razreda, ločeni po spolu. V zadnjih dveh stolpcih je skupno število vseh odgovorov in odstotek učencev, ki je izbralo določen odgovor.

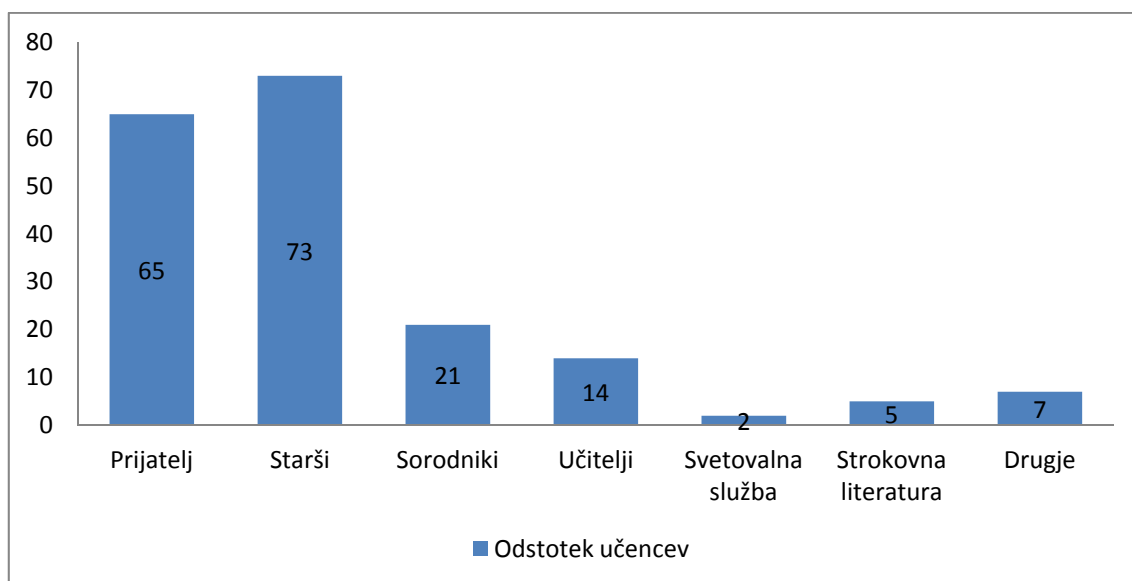
Tabela 4: Kje anketiranci poiščejo pomoč

	8. razred		9. razred		skupaj		SKUPAJ	skupaj
	F	D	F	D	F	D		
a	12	17	13	17	25	34	59	65
b	16	17	17	16	33	33	66	73
c	8	5	4	2	12	7	19	21
d	8	0	3	2	11	2	13	14
e	2	0	0	0	2	0	2	2
f	0	0	5	0	5	0	5	5
g	0	0	1	0	1	0	1	1
h	1	1	4	1	5	2	7	7

Legenda: od a do h so možni odgovori, F = fantje, D = dekleta

Rezultati ankete so pokazali, da se kar 73 % učencev po pomoč pri problemih odraščanja zateče k staršem. Več kot polovica jih poišče pomoč pri prijateljih, petina (21 %) pri sorodnikih, redki pa tudi pri učiteljih in svetovalni službi. Nekaj anketirancev si pri reševanju težav pomaga s strokovno literaturo (5 %).

Graf 4: Pomoč pri reševanju problemov

3.1.5 ODNOS ANKETIRANIH DO POGOSTOSTI POJAVLJANJA PROBLEMOV

V zadnjem delu ankete smo anketiranim učencem postavili vprašanje: »Verjameš v to, da imamo vsi ljudje probleme in da se ločimo samo po tem, kako uspešno jih rešujemo?« Učenci so izbirali med odgovoroma DA in NE.

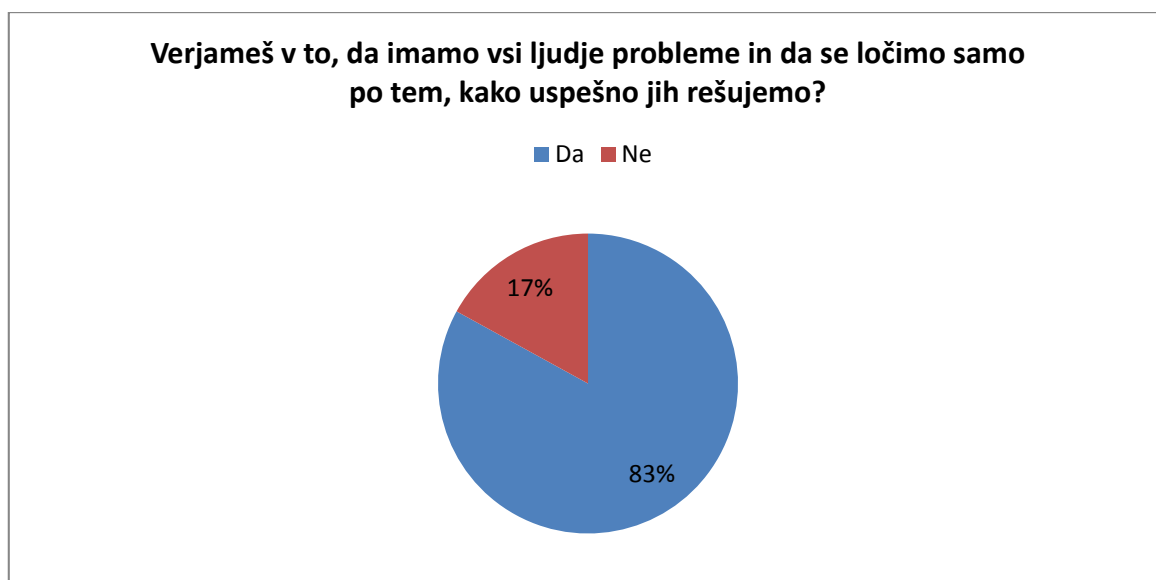
Rezultate analize anketnega vprašanja smo predstavili v tabeli 5.

Tabela 5: Primerjava števila anketiranih, ki verjame oz. ne verjame, da imajo vsi ljudje probleme in da se ljudje ločimo le po načinu reševanja problemov.

	8. razred		9. razred		SKUPAJ		skupaj	skupaj
	F	D	F	D	F	D		
Da	14	25	19	17	33	42	75	83
Ne	6	0	6	3	12	3	15	17

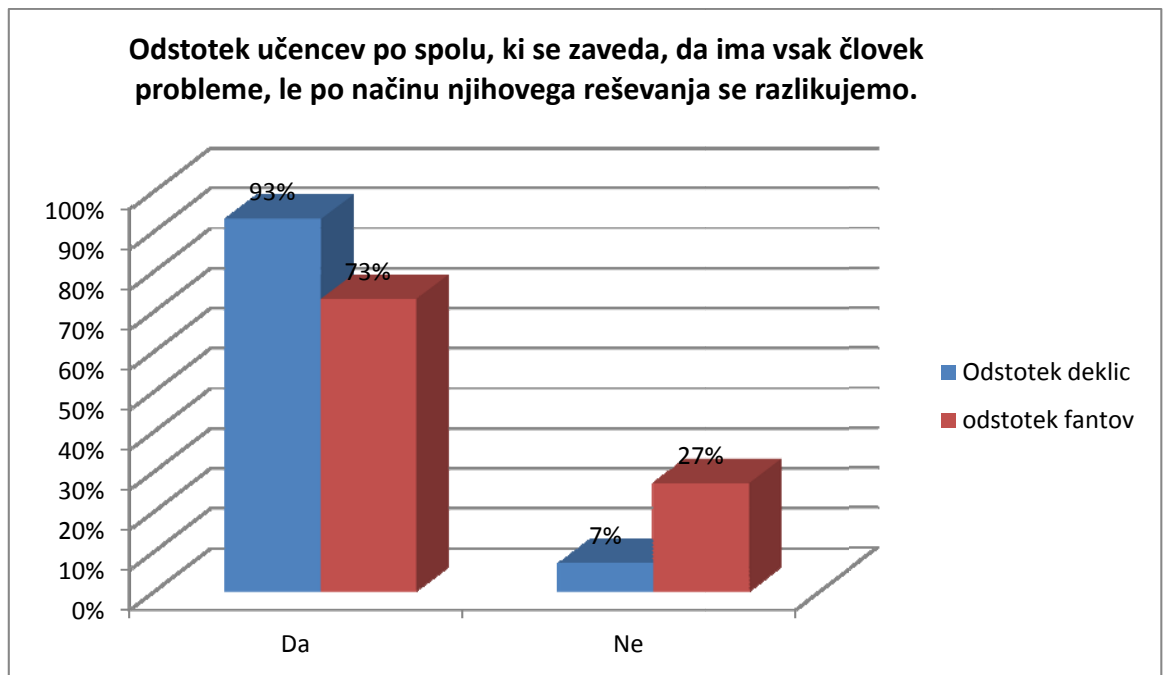
Ugotovili smo, da kar 83 % anketiranih učencev verjame, da imajo vsi ljudje probleme in da se ločimo le po tem, kako jih rešujemo. Nasprotno meni 17 % anketiranih.

Graf 5: Odnos anketirancev do problemov odraščanja

Odnos do tega vprašanja se med spoloma razlikuje. Tako lahko v grafu 6 vidimo, da 93 % deklet meni, da imamo probleme vsi ljudje in da se s to trditvijo strinja 73 % fantov.

Graf 6: Odnos anketirancev do problemov odraščanja glede na spol

3.2 ANALIZA SPLETNE ANKETE

V drugem delu smo pripravili še spletno anketo. Ta je bila ustvarjena s pomočjo spletnega programa oz. spletne strani www.1ka.si. Ta program nam je omogočal sestavo vprašalnika, izvedbo ankete ter analizo podatkov.

3.2.1 ŠTEVILO ANKETIRANCEV GLEDE NA SPOL

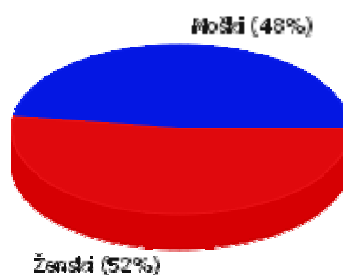
V reševanju spletne ankete je sodelovalo 88 učencev naše šole. Od teh je bilo 42 fantov in 46 deklet. Tako je sodelovalo 52 % deklet in 48 % fantov. Število anketiranih glede na spol smo predstavili v tabeli 6.

Tabela 6: Odstotek anketirancev spletne ankete glede na spol

Spol:			
Odgovori	Frekvenca	Odstotek	Veljavni
1 (Moški)	42	48 %	48 %
2 (Ženski)	46	52 %	52 %
Skupaj	88	100 %	100 %

Graf 7 prikazuje razmerje med anketiranimi glede na spol.

Graf 7: Odstotek anketirancev spletne ankete glede na spol

3.2.1 ŠTEVILO ANKETIRANCEV GLEDE NA RAZRED

V tabeli 7 smo predstavili, koliko anketirancev je bilo iz posameznih razredov. Anketirali smo oba oddelka 8. in oba oddelka devetega razreda: 8. a, 8. b, 9. a in 9. b. V 8. a je bilo 26 anketirancev, v 8. b 20 anketirancev, v 9. a 23 anketirancev in v 9. b 19 anketirancev. Skupno je bilo v spletni anketi anketiranih 88 učencev višjih razredov.

Tabela 7: Odstotek anketiranih učencev po oddelkih (n = 88)

Kateri razred obiskujete?			
Odgovori	Število	Odstotek	Veljavni
1 (8. a)	26	30 %	30 %
2 (8. b)	20	23 %	23 %
3 (9. a)	23	26 %	26 %
4 (9. b)	19	22 %	22 %
Skupaj	88	100 %	100 %

Odstotek učencev iz posameznega razreda je razviden iz grafa 8.

Graf 8: Odstotek anketiranih učencev po oddelkih (n = 88)

3.2.2 POGOSTOST POJAVLJANJA TEŽAV MED ODRAŠČANJEM PRI DRUGEM ANKETIRANJU

Anketiranim učencem smo zastavili enako nalogo kot pri anketiranju v mesecu oktobru. Anketirani učenci so imeli v prvi nalogi sledeče navodilo: »Oceni z lestvico od 1 do 3, v kolikšni meri se srečuješ z naštetimi težavami odraščanja.« 1 pomeni zelo pogosto, 2 pomeni občasno, 3 pa nikoli

Zastavili smo jim 14 trditvev, do katerih so se lahko opredelili z zgoraj naštetimi odgovori.

Po izvedeni anketi smo podatke, zbrane v tabelo 8 in graf 8, izvozili iz spletne ankete, jih prilepili v Word-ov dokument ter analizirali. Tabela 8 v kategoriji Trditve

prikazuje možne probleme odraščanja, do katerih so se opredelili anketiranci. V kategoriji Odgovori so zbrani vsi odgovori, ki so jih izbrali anketiranci.

Tabela 8: Problemi odraščanja, ki so jih izrazili učenci v spletni anketi.

1. Oceni z lestvico od 1 do 3, v kolikšni meri se srečuješ z naštetimi težavami odraščanja. 1 pomeni zelo pogosto 2 pomeni občasno 3 pomeni nikoli							
Trditve	Odgovori				Veljavni	Št. enot	Povprečje
	zelo pogosto (1)	občasno (2)	nikoli (3)	Skupaj			
Imam slab odnos s starši.	2 (2 %)	44 (50 %)	42 (48 %)	88 (100 %)	88	88	2.5
Imam slab odnos s sošolci in vrstniki.	1 (1 %)	31 (35 %)	56 (64 %)	88 (100 %)	88	88	2.6
V šoli imam problem s slabimi ocenami.	6 (7 %)	41 (47 %)	41 (47 %)	88 (100 %)	88	88	2.4
Moj trud večkrat ni poplačan, zato sem se nehal/-a truditi.	1 (1 %)	24 (27 %)	63 (72 %)	88 (100 %)	88	88	2.7
Imam slabo samopodobo, ne zaupam vase in v svoje sposobnosti.	6 (7 %)	35 (40 %)	47 (53 %)	88 (100 %)	88	88	2.5
Izogibam se odgovornosti v šoli in izven nje.	2 (2 %)	32 (36 %)	54 (61 %)	88 (100 %)	88	88	2.6
Ne vem, kaj hočem, nimam cilja.	2 (2 %)	28 (32 %)	58 (66 %)	88 (100 %)	88	88	2.6
Ne znam se vključiti v skupino vrstnikov, zdi se mi da nisem priljubljen.	7 (8 %)	24 (27 %)	57 (65 %)	88 (100 %)	88	88	2.6
Večkrat ne vidim izhoda iz problema.	4 (5 %)	35 (40 %)	49 (56 %)	88 (100 %)	88	88	2.5
Zdi se mi, da me nihče ne razume in da je ves svet proti meni.	7 (8 %)	33 (38 %)	48 (55 %)	88 (100 %)	88	88	2.5
Nimam dovolj poguma za nove izzive.	3 (3 %)	33 (38 %)	52 (59 %)	88 (100 %)	88	88	2.6
Ne znam prenesti neuspehov, porazov.	5 (6 %)	42 (48 %)	41 (47 %)	88 (100 %)	88	88	2.4
Nenehno sem pod stresom, ker si ne znam razporediti časa.	7 (8 %)	35 (40 %)	46 (52 %)	88 (100 %)	88	88	2.4
Imam slabe odnose s posameznimi učitelji.	7 (8 %)	31 (35 %)	50 (57 %)	88 (100 %)	88	88	2.5

Tudi iz tabele 8 lahko hitro ugotovimo, da imajo redki anketiranci navedene težave v odraščanju zelo pogosto. Odgovorov »zelo pogosto« je malo in si sledijo po padajočih odstotkih:

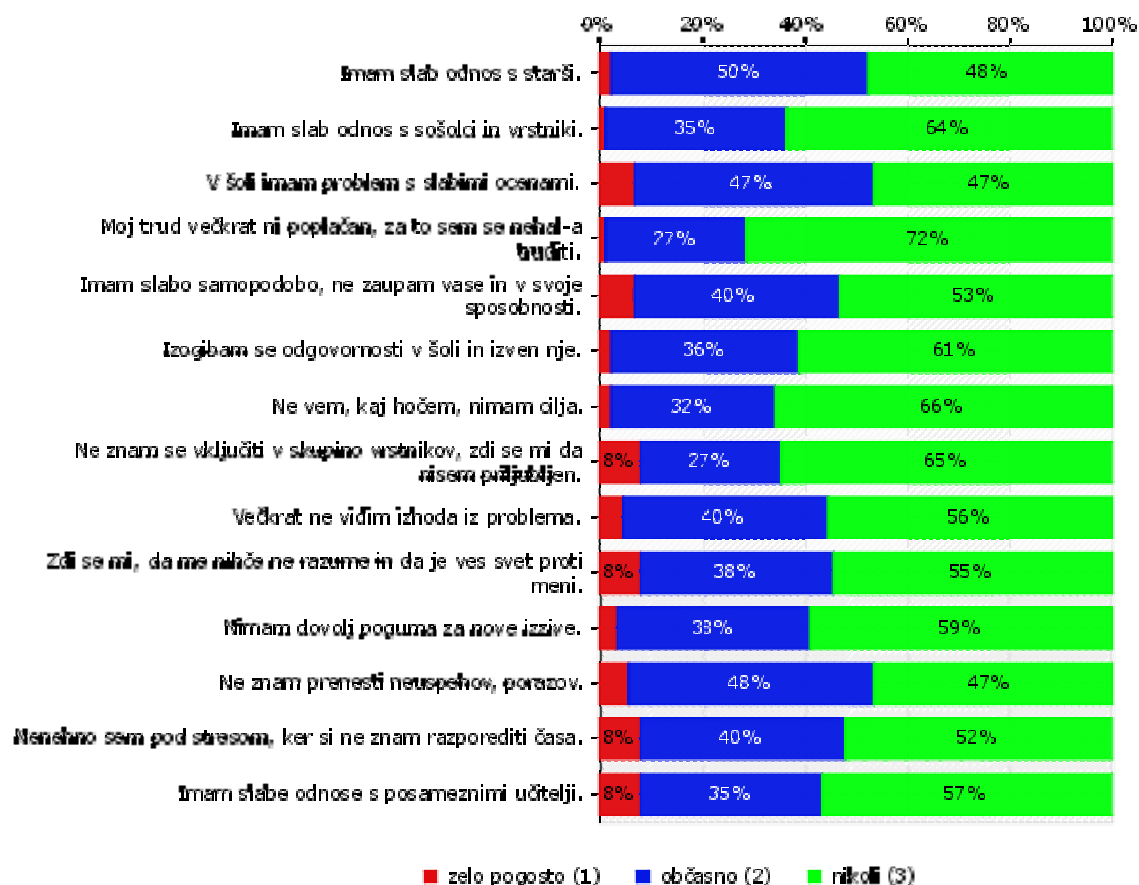
- 8 % anketirancev meni, da se ne znajo vključiti v skupino vrstnikov in da niso priljubljeni. Pri tem imajo več težav dekleta kot fantje.
- 8 % anketirancev je navedlo, da jih nihče ne razume in da je cel svet proti njim. To težavo so izpostavili samo fantje.
- Prav tako 8 % jih meni, da so nenehno pod stresom, ker si ne znajo razporediti časa. Pri tem imajo veliko več težav dekleta.
- 8 % anketiranih ima slabe odnose s posameznimi učitelji. Do tega so se fantje in dekleta opredelili približno v enaki meri.
- Da imajo v šoli probleme s slabimi ocenami, je izbralo 7 % anketirancev. S tem imajo več težav fantje, dekleta pa bolj malo.
- Prav tako je 7 % anketirancev odgovorilo, da imajo slabo samopodobo in ne zaupajo v svoje sposobnosti. Delež fantov in deklet je tukaj enak.
- 6 % anketiranih ne zna prenesti porazov in neuspehov. To se pojavlja večinoma pri fantih.
- Izhod iz problema je večkrat nejasen 5 % anketirancev, največkrat dekletom.
- 3 % anketirancev nima dovolj poguma za sprejemanje novih izzivov, s tem se srečujejo fantje in dekleta.
- Slab odnos s starši je prisoten pri 2 % anketirancev.
- 2 % anketirancev se izogiba šolskim in izvenšolskim odgovornostim.
- 2 % anketirancev ne ve, kaj hoče in nima cilja.
- 1 % anketirancev meni, da njihov trud ni poplačan in so se zato nehali truditi.
- Prav tako 1 % odstotek anketirancev meni, da imajo slab odnos s sošolci in vrstniki.

Občasno se z naštetimi težavami pri odraščanju srečuje naslednji odstotek anketiranih učencev:

- 50 % anketirancev ima občasno slab odnos s starši (več je deklet).
- 48 % anketirancev ne zna prenesti neuspehov in porazov (več je fantov).
- 47 % anketirancev ima slab odnos s sošolci in vrstniki (več je fantov).
- 40 % anketirancev ima slabo samopodobo in ne zaupa vase (več je deklet).
- 40 % anketirancev večkrat ne vidi izhoda iz problema (več je deklet).
- 40 % anketirancev je nenehno pod stresom, ker si ne znajo razporediti časa (več je deklet).
- 38 % anketirancev misli, da jih nihče ne razume in da je cel svet proti njim (več je deklet).
- 38 % anketirancev meni, da nima dovolj poguma za nove izzive (več je deklet).
- 36 % anketirancev se izogiba odgovornostim v šoli in izven nje (več je fantov).
- 35 % anketirancev ima slab odnos s sošolci in sovrstniki (več je fantov).
- 35 % anketirancev ima slabe odnose s posameznimi učitelji (več je fantov).

- 32 % anketirancev ne ve, kaj je njihov cilj oz. nimajo cilja (več je deklet).
- 27 % anketirancev misli, da njihov trud ni poplačan in so se zato nehali truditi (več je deklet).
- 27 % anketirancev meni, da se ne zna vključiti v skupino vrstnikov, zdi se jim, da niso priljubljeni (več je deklet).

Graf 9: Problemi odraščanja, ki so jih izrazili učenci v spletni anketi.

3.2.3 RAZŠIRJENOST SLABIH NAVAD MED UČENCI PRI DRUGEM ANKETIRANJU

Anketiranim učencem smo v prvem vprašanju podali sledeča navodila:

»Oceni v kolikšni meri drži trditev: Nisem dovolj močan, da bi premagal svoje slabe navade, kot so:« (1 pomeni drži, 2 pomeni občasno, 3 pomeni ne drži).

Rezultati so bili izvoženi v tabelo (tabela 9) in prikazani v grafu (graf 10). Tabela vsebuje v kategoriji Trditve izbrane trditve, v kategoriji Odgovori pa izbrane odgovore na vprašanja, opredeljene po številu in odstotku.

Tabela 9: Slabe razvade – spletna anketa

Oceni, v kolikšni meri drži trditev:»Nisem dovolj močan, da bi premagal svoje slabe navade, kot so:« (1 pomeni drži, 2 pomeni občasno, 3 pomeni ne drži)							
Trditve	Odgovori				Veljavni	Št. enot	Povprečje
	Drži (1)	Občasno (2)	Ne drži (3)	Skupaj			
izostajanje od pouka	2 (2 %)	2 (2 %)	84 (95 %)	88 (100 %)	88	88	2.9
kajenje	2 (2 %)	5 (6 %)	81 (92 %)	88 (100 %)	88	88	2.9
poseganje po alkoholnih pijačah	2 (2 %)	13 (15 %)	73 (83 %)	88 (100 %)	88	88	2.8
lenoba	11 (13 %)	49 (56 %)	28 (32 %)	88 (100 %)	88	88	2.2
odvisnost od računalnika	8 (9 %)	29 (33 %)	51 (58 %)	88 (100 %)	88	88	2.5
igre na srečo	2 (2 %)	8 (9 %)	78 (89 %)	88 (100 %)	88	88	2.9
slaba družba	4 (5 %)	11 (13 %)	73 (83 %)	88 (100 %)	88	88	2.8

Najpogosteje smo se srečali z odgovorom »ne drži«. Ogovori »drži« pa so po padajočem odstotku izbire razporejeni takole:

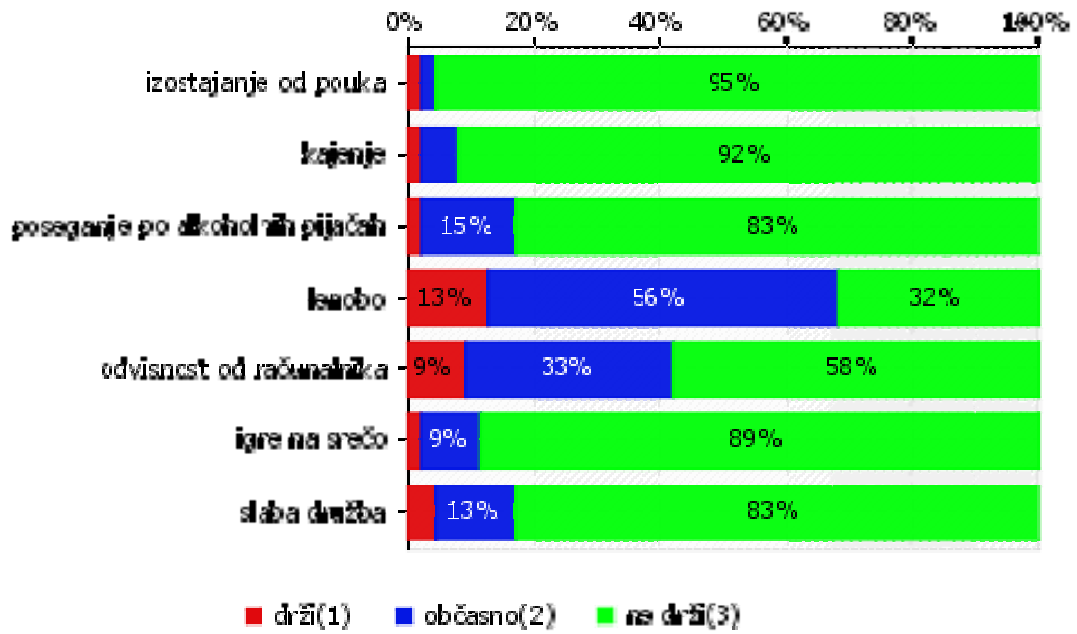
- največ anketirancev – 13 % je izbralo lenobo;
- 9 % anketirancev je izbralo, da so odvisni od računalnika;
- 5 % anketirancev meni, da je v slabi družbi;
- 2 % anketirancev izostaja od pouka;
- kajenje je slaba navada 2 % anketirancev;
- po alkoholnih pijačah posega prav tako 2 % anketirancev;
- 2 % anketirancev meni, da so njihova slaba navada igre na srečo.

Občasno izbrane slabe navade so po padajočih odstotkih izbire razporejene takole:

- lenoba (56 %),
- odvisnost od računalnika (33 %),
- poseganje po alkoholnih pijačah (15 %),

- slaba družba (13 %),
- igre na srečo (9 %),
- kajenje (6 %),
- izostajanje od pouka (2 %).

Graf 10: Slabe navade – spletna anketa

3.2.4 NAJPOGOSTEJŠI PROBLEMI UČENCEV GLEDE NA SPOL PRI DRUGEM ANKETIRANJU

Drugo anketiranje učencev je pokazalo, da imajo nekatere probleme v odraščanju tako dekleta kot fantje. V nekaterih problemih pa se anketiranci po spolu zelo razlikujejo.

Najpogosteje izraženi problemi po padajočem odstotku izbranih odgovorov, so pri fantih naslednji:

- imajo slabe odnose s posameznimi učitelji (10 %);
- ne zanjo prenašati neuspehov in porazov (10 %);
- imajo slabo samopodobo in ne zaupajo vase in v svoje sposobnosti (7 %).

Najpogosteje izraženi problemi po padajočem odstotku izbranih odgovorov pri deklicah so naslednji:

- nenehno so pod stresom, ker si ne znajo razporediti časa (13 %);
- zdi se jim, da jih nihče ne razume in da je ves svet proti njim (13 %);

- ne znajo se vključiti v skupino vrstnikov in se jim zdi, da so nepriljubljene (11 %);
- v šoli imajo več problemov s slabimi ocenami (9 %).

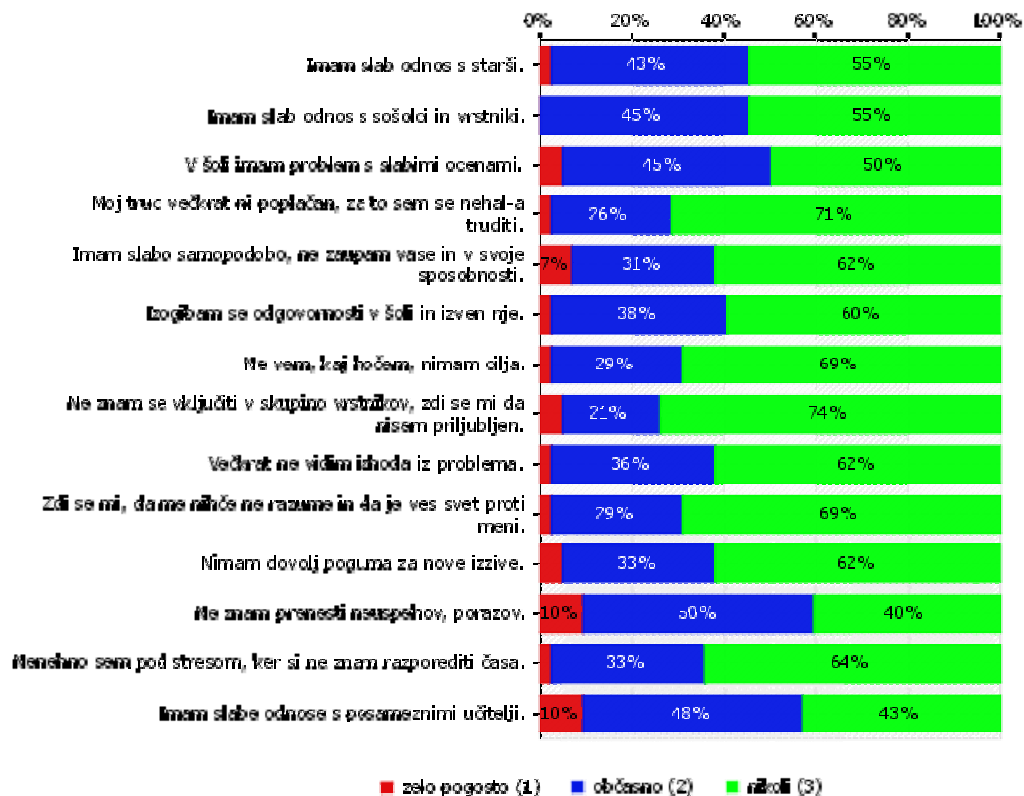
Med občasnimi problemi po padajočih odstotkih izbranih odgovorov so pri fantih najbolj pereči naslednji:

- ne znajo prenesti neuspehov in porazov (50 %);
- imajo slabe odnose s posameznimi učitelji (48 %);
- imajo slabe odnose s sošolci in vrstniki (45 %);
- v šoli imajo probleme s slabimi ocenami (45 %);
- imajo slabe odnose s starši (43 %).

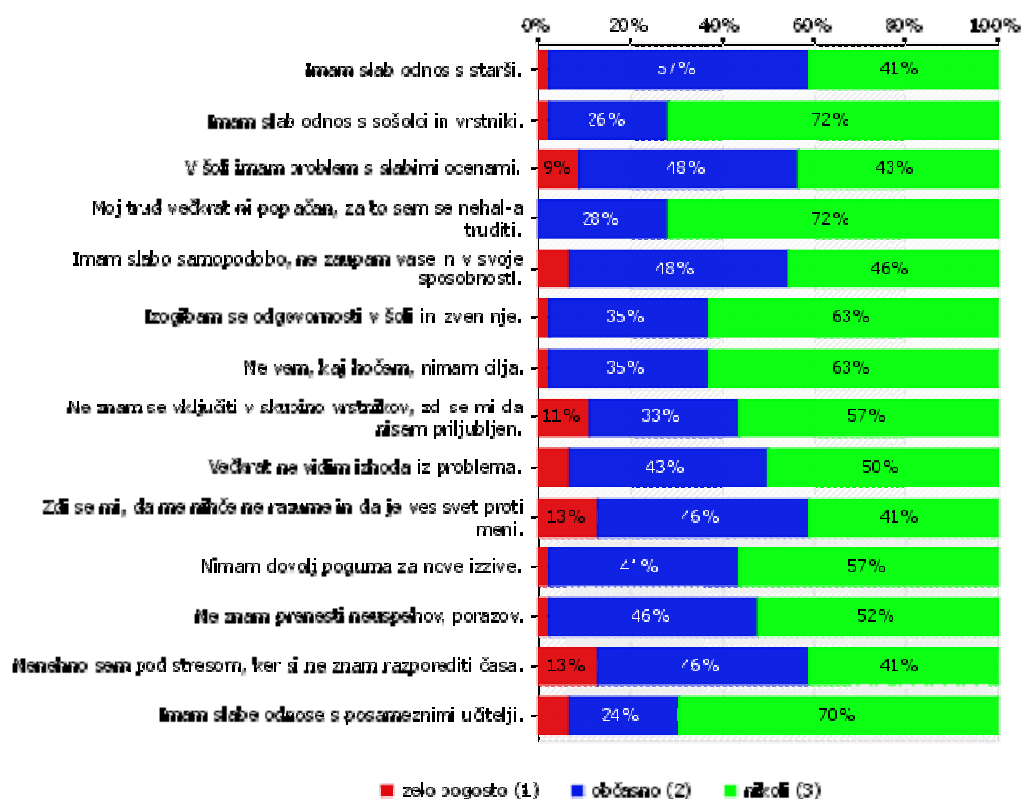
Med občasnimi najbolj perečimi problemi po padajočih odstotkih izbranih odgovorov so pri deklicah naslednji:

- imajo slabe odnose s straši (57 %);
- v šoli imajo probleme s slabimi ocenami (48 %);
- imajo slabo samopodobo, ne zaupajo vase in v svoje sposobnosti (48 %);
- zdi se jim, da jih nihče ne razume in da je ves svet proti njim (46 %);
- nenehno so pod stresom, ker si ne znajo razporediti časa (46 %).

Graf 11: Težave pri odraščanju glede na spol – fantje

Graf 12: Težave pri odraščanju glede na spol – dekleta

3.2.5 NAJPOGOSTEJŠE SLABE NAVADE UČENCEV GLEDE NA SPOL PRI DRUGEM ANKETIRANJU

Kot se pri anketiranih ločijo problemi, ki jih imajo med odraščanjem, glede na spol, se pojavljajo razlike tudi med slabimi navadami, ki jih imajo fantje in dekleta. Večina učencev se je opredelila, da v tabeli navedenih slabih navad nima, razen ko gre za lenobo. V tem primeru kar 17 % fantov in 9 % deklet ni dovolj močnih, da bi se redno uprlo tej navadi. Občasno se lenoba pojavi pri 61 % deklet in 50 % fantov.

Druga izrazitejša navada, ki se ji anketirani učenci težko uprejo, je odvisnost od računalnika. Za redno odvisne od računalnika se je opredelilo 14 % fantov in 5 % deklet. Občasno pa se ne more upreti računalniku 36 % fantov in 30 % deklet.

Navada načrtnega izostajanja od pouka je značilna samo za fante. 5 % fantov to počne pogosto, drugih 5 % pa občasno.

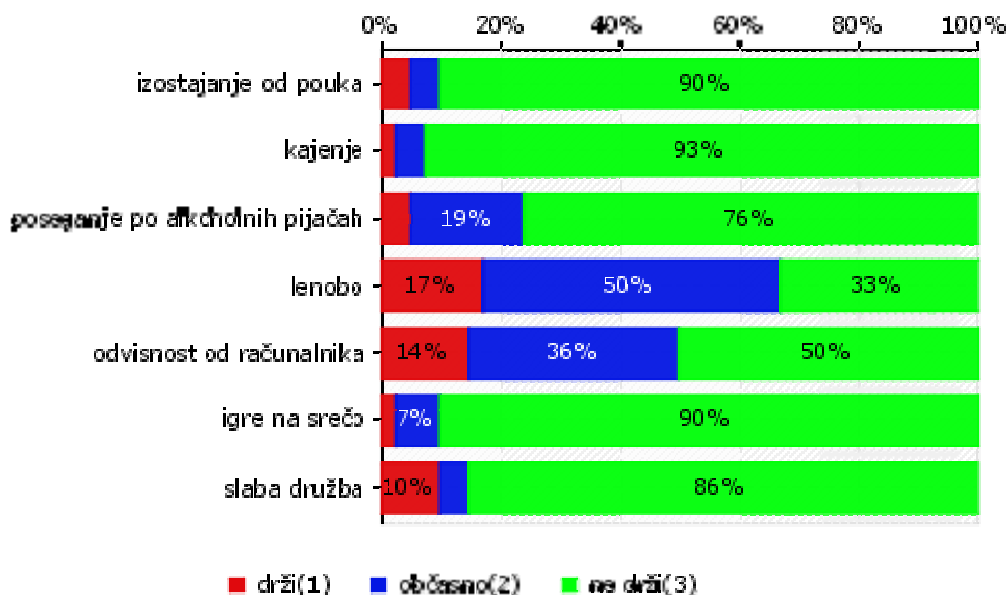
Redno in občasno kadi skoraj enak odstotek fantov in deklet. Ta odstotek znaša pri fantih 7 %, pri dekletih pa 9 %.

Poseganje po alkoholu je bolj značilno za fante. Alkohol že redno uživa 5 % fantov, občasno pa 19 %. Dekleta v 11 % občasno posegajo po alkoholnih pijačah.

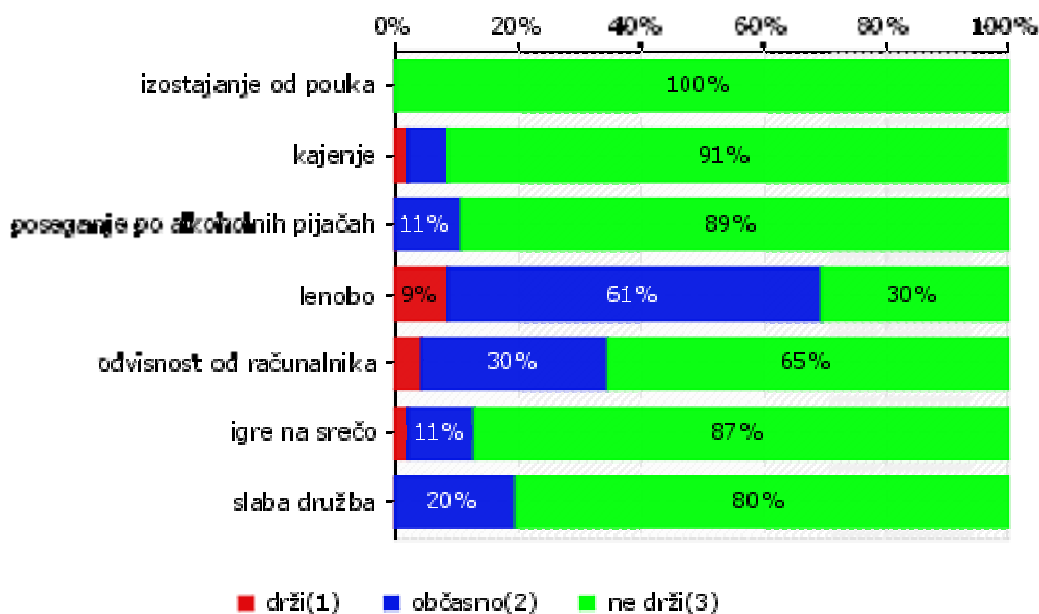
Nekateri posamezniki kot svojo navado izpostavljajo igre na srečo. Stalno to počne le majhen odstotek anketiranih, občasno pa igra na srečo 7 % fantov in 11 % deklet.

V slabo družbo radi redno zahajajo le fantje (10 %), dekleta pa ne. Občasno v slabo družbo zahaja 4 % fantov in 20 % deklet.

Graf 13: Slabe navade glede na spol – fantje

Graf 14: Slabe navade glede na spol – dekleta

4 DISKUSIJA

Za nami je veliko dela in urejevanja podatkov, iz katerih smo pridobili nova spoznanja za ovrednotenje hipotez.

V prvi hipotezi smo domnevali, da se s pogostimi težavami odraščanja srečuje več kot 50 % anketirancev. V prvem anketiranju v mesecu oktobru smo ugotovili, da je delež učencev s stalnimi problemi veliko manjši, kot smo sprva pričakovali. Le pri redkih v tabeli navedenih problemih je imelo pogoste težave več kot 10 % anketiranih učencev. Lahko ugotovimo, da anketirani učenci nimajo težav v tako velikem obsegu, kot smo jih predvideli v hipotezi. Najprej smo mislili, da je takšen rezultat posledica izvedbe ankete na začetku šolskega leta, ko so še vsi učenci optimistični in zadovoljni. Zato smo se odločili za izvedbo druge ankete v mesecu januarju, ko je obdobje intenzivnega ustnega ocenjevanja in testov. Ugotovili smo, da se rezultati niso bistveno spremenili. Nekaj sprememb pa smo vendarle opazili. Če je pri prvem anketiranju 6 % učencev ocenilo, da ima slabe odnose s starši, je pri drugem anketiranju takšnih bilo le še za 2 %. Pri prvem anketiranju je kar 9 % učencev izrazilo, da pred sabo ne vidijo cilja, pri drugem anketiranju se je odstotek takšnih učencev zmanjšal na 2 %. Mnogi devetošolci, ki so bili vključeni v anketo, na začetku 9. razreda še ne vedo, na katero srednjo šolo se bodo vpisali in kateri poklic naj si izberejo. Po intenzivnem poklicnem usmerjanju v prvi polovici šolskega leta si počasi izoblikujejo svoje cilje. Pri drugem anketiranju je bilo za 3 % manj učencev, ki ne vidijo izhoda iz težav. Število učencev, ki nimajo poguma za nove izzive, se je pri drugem anketiranju zmanjšalo za polovico. Prav tako se je z 12 % pri prvem anketiranju na 6 % pri drugem anketiranju zmanjšalo število učencev, ki ne znajo prenesti porazov in neuspehov. Najtežje anketiranci prenašajo športne poraze, ta problem je izstopal pri fantih. Kaže, da s socializacijo in razvijanjem športnega duha s starostjo postaja ta problem manj pereč. Na drugi strani so v primerjavi s prvim anketiranjem nekateri problemi pri drugem anketiranju prišli bolj do izraza. Naraslo je število učencev, ki imajo pogoste probleme s slabimi ocenami, in sicer na 6 % anketiranih. S tem je za enak odstotek naraslo število učencev s slabo samopodobo. Z 2 na 8 % se je povečalo število učencev, ki so pogosto pod stresom, ker si ne znajo dobro razporediti časa. S 3 na 8 % je naraslo število učencev, ki imajo slab odnos s posameznimi učitelji. Nekoliko se je tudi povečalo število učencev, ki ne najdejo stika z vrstniki in se slabo vključujejo v skupine. Izključenost iz skupine je eden najhujših problemov posameznika. Vzroki izključenosti so lahko zelo različni in samo upamo lahko, da niso to vse globlje socialne razlike med ljudmi pri nas, ki počasi prodirajo tudi v šolo.

V drugi hipotezi smo predvidevali, da obstajajo razlike med spoloma glede na težave z odraščanjem. V prvem anketiranju smo ugotovili, da se nekatere pogoste težave pojavljajo pri fantih in dekletih v enakem razmerju, pri drugih pa prihaja do razlik.

Po prvem anketiranju fantje zelo težko prenašajo poraze, večkrat ne vidijo izhoda iz težav in imajo slabe odnose s posameznimi učitelji. Pogostih slabih odnosov z učitelji ni v anketi navedlo nobeno dekle. Fantje so torej izražali več problemov, ki jih imajo z okolico, dekleta pa so probleme že bolj ponotranjila. Tako štejejo za pogost problem, da jih nihče ne razume, da nimajo osebnih ciljev in da se jim zdi, da se težko vključujejo v skupino in so nepriljubljene. Pogosteje kot fantje ocenjujejo, da imajo probleme s slabimi ocenami. Tudi pri drugem anketiranju v mesecu januarju smo opazili, da pri nekaterih pogostih problemih odraščanja ni razlik med spoloma. Problemi, pri katerih se fantje in dekleta razlikujejo v prvem anketiranju, so pri drugem anketiranju večinoma enaki. Razlika je le v tem, da so pri drugem anketiranju fantje ocenjevali kot pogost problem še ta, da imajo slabo samopodobo, da ne zaupajo vase in v svoje sposobnosti. Kot je videti, so tudi fantje začeli razmišljati o sebi kot individuumu, kar je značilnost obdobja pubertete. Težave, ki so izstopale pri dekletih pri prvem anketiranju, so se skoraj v enakem obsegu pojavile tudi pri drugem anketiranju. Nekoliko je še naraslo število deklet, ki imajo pogoste težave s slabimi ocenami.

Tretja hipoteza predvideva, da anketiranci ocenjujejo, da večinoma nimajo slabih navad, kot so kajenje, alkohol, lenoba, izostajanje od pouka, odvisnost od računalnika in iger na srečo. Te podatke smo pridobili s prvim in drugim anketiranjem. Med dvema anketama se rezultati bistveno ne razlikujejo. Iz rezultatov ugotovimo, da anketiranci naše šole ocenjujejo, da v večini nimajo slabih navad, pojavijo pa se tudi nekatere zelo očitne izjeme. Zelo velik delež učencev kot svojo slabo navado ocenjujejo lenobo. Ta odstotek je pri fantih večji kot pri dekletih. Ocenjujemo, da je dobro, da so anketirani učenci svojo lenobo prepoznali kot problem, ki jih lahko močno obremenjuje pri doseganju raznovrstnih ciljev, predvsem pa pri doseganju primernega učnega uspeha. Kot drugo najpogostejšo slabo navado so ocenili odvisnost od računalnika. Povsem običajno za mlade je, da prosti čas preživljajo s tem »novim prijateljem«, ki ponuja razne vrste razvedril, se o vsem strinja z nami in nam nikoli ne pokaže nezadovoljstva z nami. Omogoča nam zatekanje v navidezni svet, ki je čisto drugačen od realnega, zato ni čudno, da narašča število učencev, ki imajo v realnem svetu slabo samopodobo in težko navežejo stike z okolico. Manjši odstotek učencev, kot smo predvidevali, ima pogoste težave z alkoholom, kajenjem, igrami na srečo in slabo družbo. Morda neopazno narašča število učencev, ki pogosto neopravičeno izostajajo od pouka, saj se morda težko ločijo od računalnika in spopadajo s problemi realnega sveta.

V četrti hipotezi smo predvidevali, da se večina anketirancev v primeru težav obrne na starše. To vprašanje smo uvedli le v prvo anketo in rezultati nam povedo, da se res večina (73 %) anketirancev v primeru težav po pomoč obrne k staršem. Zelo velik delež anketiranih zaupa svoje težave prijateljem, v manjši meri pa sorodnikom in učiteljem.

Zadnja hipoteza predvideva, da večina anketirancev meni, da imamo vsi ljudje probleme, vendar se ločimo po tem, kako uspešno jih rešujemo. Iz prve ankete smo ugotovili, da se večina naših anketirancev (83 %) strinja s tem, da imamo vsi ljudje probleme ter, da se ločimo po tem kako jih rešujemo. Le 17 % anketirancev se s tem ni strinjalo. Med učenci, ki se niso strinjali z navedeno trditvijo je večji delež fantov kot deklet. Ta razlika je verjetno posledica hitrejšega osebnostnega dozorevanja deklet v primerjavi s fanti.

5 POTRDITEV HIPOTEZ

Pri svojem raziskovalnem delu smo imeli pet hipotez:

V prvi hipotezi smo domnevali, da se s pogostimi težavami odraščanja srečuje več kot 50 % anketirancev. Ugotovili smo, da je bilo število učencev s pogostimi težavami veliko manjše, zato ta hipoteza ni potrjena.

V drugi hipotezi smo predvidevali, da so med spoloma razlike glede težav z odraščanjem. To hipotezo lahko potrdimo, saj smo ugotovili, da imamo fantje in dekleta nekaj skupnih težav v odraščanju, v mnogih pa se razlikujemo.

V tretji hipotezi smo predvidevali, da anketiranci ocenjujejo, da večinoma nimajo slabih navad, kot so kajenje, alkohol, lenoba, izostajanje od pouka, odvisnost od računalnika in iger na srečo. To hipotezo lahko delno potrdimo. Anketirani učenci res nimajo slabih navad kot so kajenje, alkohol in igre na srečo. Zaskrbljujoče pa je, da se je kar 13 % anketiranih ocenilo kot lene, 56 % pa kot občasno lene. Velik je tudi delež učencev, ki so zasvojeni z uporabo računalnika, teh je kar 9 %.

V četrti hipotezi smo predvidevali, da se večina anketirancev v primeru težav obrne na starše. To hipotezo lahko v celoti potrdimo.

V zadnji hipotezi smo predvidevali, da večina anketirancev meni, da imamo vsi ljudje probleme, vendar se ločimo po tem, kako uspešno jih rešujemo. Tudi to hipotezo lahko v celoti potrdimo.

6 ZAKLJUČEK

Odraščanje je težko obdobje, v katerem mladostniki dozoriijo v odraslo osebo. Spopadajo se z različnimi težavami in obveznostmi.

Za temo Odraščanje smo se odločili, ker je zelo zanimiva in tudi mi doživljamo določene probleme in želimo izvedeti, kakšne so imeli drugi. Zato smo se odločili za izvedbo dveh anket. V oktobru smo sestavili anketo v pisni obliki, pri kateri smo imeli veliko težav pri analizi. Ker je bila v pisni obliki, smo morali odgovore prešteti, analizirati, vstaviti v grafe in tabele sami. Rezultati se niso izkazali po naših pričakovanjih, zato smo se odločili za drugo anketo, ki smo jo izvedli januarja. Zaradi izkušenj iz prve pisne ankete smo se odločili za izvedbo spletne. Takšna izvedba ima veliko prednosti: anketiranje je potekalo veliko hitreje, podatki so bili analizirani in pripravljeni za izvoz takoj po zaključku ankete. Ugotovili smo, da ima spletna anketa veliko prednosti pri pridobivanju podatkov.

Ena od ugotovitev v naši raziskovalni nalogi je, da mladi veliko časa preživijo ob svojem računalniku. Sprašujemo se, ali je naša navezanost na računalnik v vsakem pogledu razvada. Odgovor je ne. Računalnik je po našem mnenju odličen pripomoček pri učenju. Z njegovo pomočjo lahko v najkrajšem času pridemo do želenih podatkov, se povežemo s katerim koli delom sveta, hitreje posredujemo sporočila velikemu številu naslovnikov. Na njem najdemo orodja, s pomočjo katerih si olajšamo delo, zapisujemo, urejemo in shranjujemo besedila. Na veliko načinov lahko podatke spremenimo v grafično podobo, načrtujemo delo in si shranjujemo mnoge informacije v obliki besedil, slik, filma ali glasbe. Zelo težko je v nekaj stavkih opisati, katere prednosti je delo z računalnikom prineslo mladim. Sprašujemo se, kako bi se lahko nek mlad človek, ki nima nobenega znanja o možnostih uporabe računalnika, uspešno zaposlil. Računalnik je dandanes orodje in pripomoček, brez katerega ne gre pri večini poklicev. In zakaj je danes računalnik mlade tako spremenil, da se ne znajdejo več v socialnih stikih. Menimo, da vsako pretiravanje in zloraba uporabe računalnika za umikanje v nek navidezni svet predstavljata začetek mnogih težav, ki jih opažamo pri vrstnikih. Tukaj se začnejo težave z učenjem, slabimi ocenami, neopravičenim izostajanjem in se nadaljujejo v brezcilnosti, slabi samopodobi in težavah pri vključevanju v skupine.

Tudi naše raziskovalno delo je bilo zelo povezano z računalnikom. Že sama spletna anketa in zapis raziskovalne naloge sta od nas zahtevali, da smo veliko časa presedeli ob njem. Vendar lahko ob tem ugotovimo, da je delo z njim v našem primeru doprineslo k našemu osebnemu razvoju, pridobivanju znanja, osebni rasti in iskanju odgovorov na raziskovalna vprašanja.

7 VIRI

- Brošura Odraščanje. Obdobje, ko iz otroka postopoma dozoriš v odraslo osebo. 2012. Najdeno 9. 12. 2012 na spletnem naslovu <http://img.ivz.si/janez/2012-5342.pdf>
- Zavod za zdravstveno varstvo Celje, preventivni program To sem jaz. 2012. Najdeno 9. 12. 2012 na spletnem naslovu <http://www.zzv-ce.si/preventivni-program-sem-jaz>
- Zveza prijateljev mladine Slovenija, Otroški parlament, 2012. Najdeno 9. 12. 2012 na spletnem naslovu <http://www.zpms.si/programi/otroski-parlament/>
- 1KA spletna anketa. 2013. Najdeno 7. 1. 2013 na spletnem naslovu https://www.1ka.si/c/630/Spletne_ankete/
- Mladi za napredek Maribora, raziskovalna naloga Težave nas najstnikov, 2012. Najdeno 9. 10. 2012 na spletnem naslovu http://www.zpm-mb.si/attachments/sl/303/Tezave_nas_najstnikov.pdf
- Varni internet, 2012. Najdeno 9. 10. 2012 na spletnem naslovu <http://www.varniinternet.si/nasveti/nasveti-za-starse/513-ali-zaradi-tehnologije-otroci-res-odrascajo-hitreje>

8 PRILOGE

Tukaj je priložen anketni vprašalnik prve ankete.

8.1 Priloga 1

To, kar človek doživlja v mladih letih, kar se kali skozi otroško dušo, to ostane odločilno pri odraslem, iz tega rastejo nagibi, dejanja. Če se ti v mladih letih do česarkoli vsadi ljubezen ali pa sovraštvo v srce, to ostane in se pozneje v taki ali drugi obliki pokaže”.

PREŽIHOV VORANC

ANKETNI VPRAŠALNIK O ODRAŠČANJU

Odraščanje je poseben in zahteven čas, ko iščemo zase pravo in svojo pot v odraslost.

1. Oceni z lestvico od 1 do 3, v kolikšni meri se srečuješ z naštetimi težavami odraščanja. 1 pomeni zelo pogosto, 2 pomeni občasno, 3 pa nikoli.

		zelo pogosto	občasno	nikoli
A	Imam slab odnos s starši .	1	2	3
B	Imam slab odnos s sošolci in vrstniki.	1	2	3
C	V šoli imam problem s slabimi ocenami.	1	2	3
Č	Moj trud večkrat ni poplačan, zato sem se nehal-a truditi.	1	2	3
D	Imam slabo samopodobo, ne zaupam vase in v svoje sposobnosti.	1	2	3
E	Izogibam se odgovornosti v šoli in izven nje.	1	2	3
F	Ne vem, kaj hočem, nimam cilja.	1	2	3
G	Ne znam se vključiti v skupino vrstnikov, zdi se mi da nisem priljubljen.	1	2	3
H	Večkrat ne vidim izhoda iz problema	1	2	3
I	zdi se mi, da me noben ne razume in da je ves svet proti meni.	1	2	3
J	Nimam dovolj poguma za nove izzive.	1	2	3
K	Ne znam prenesti neuspehov, porazov.	1	2	3
L	Nenehno sem pod stresom, ker si ne znam razporediti časa.	1	2	3
M	Imama slabe odnose s posameznimi učitelji.	1	2	3

2. Oceni, v kolikšni meri drži trditev: »Nisem dovolj močan, da bi premagal svoje slabe navade, kot so:

	»Nisem dovolj močan, da bi premagal svoje slabe navade, kot so:	drži	občasno	ne drži
A	izostajanje od pouka	1	2	3

B	kajenje	1	2	3
C	poseganje po alkoholnih pijačah	1	2	3
Č	lenobo	1	2	3
D	odvisnost od računalnika	1	2	3
E	igre na srečo	1	2	3
F	slaba družba	1	2	3

3. Pri naslednjih trditvah obkroži odgovor, ki ustreza tvoji presoji.

	Ko naletim na problem,	drži	občasno	nikoli
A	ga takoj prepoznam.	1	2	3
B	se potuhnem in čakam, da se bo problem rešil sam.	1	2	3
C	se o problemu odkrito pogovorim z osebo, ki ji zaupam.	1	2	3
Č	problem rešujem vedno sam/sama.	1	2	3

4. Kje poiščeš pomoč, če problema ne znaš sam rešiti?

- a) pri najboljšem prijatelju,
- b) pri starših,
- c) pri sorodnikih,
- d) pri razredniku ali učitelju, ki mu zaupaš,
- e) v svetovalni službi na matični šoli,
- f) s pomočjo strokovne literature,
- g) v strokovni ustanovi izven šole,
- h) drugje: _____

5. Verjameš v to, da imamo vsi ljudje probleme in da se ločimo samo po tem, kako uspešno jih rešujemo?

- a) DA
- b) NE

6. PODATKI ZA ANALIZO ANKETE

Dopolni ali obkroži!

Starost: _____ let

Spol: moški ženski

7. S katerimi nevšečnostmi se še srečuješ kot mladostnik?